

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa B. Ś.

przeciwko Prokuraturze Rejonowej [...]

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2010 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 czerwca 2010 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 14 czerwca 2010 r. odrzucił skargę kasacyjną powoda B. Ś. do wyroku tego Sądu z dnia 22 marca 2010 r.

W uzasadnieniu postanowienia podano, że wyrokiem z dnia 22 marca 2010 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w części dotyczącej odszkodowania w kwocie 8.845,90 złotych i odrzucił apelację w części dotyczącej żądania zadośćuczynienia w kwocie 40.000 złotych oraz sprostował zaskarżony wyrok w

ten sposób, iż przed słowami „oddala powództwo” wpisał słowa „uchyla nakaz zapłaty wydany przez Sąd Rejonowy w dniu 17 października 2008 r.” Powyższy wyrok został zaskarżony w całości skargą kasacyjną powoda, który będąc prokuratorem jest uprawniony do wniesienia tegoż środka zaskarżenia we własnej sprawie. Skoro Sąd drugiej instancji rozpoznał apelację powoda tylko w zakresie żądania odszkodowania w kwocie 8.845,90 złotych, to skarga kasacyjna od tej części wyroku jest w świetle art. 398² § 1 k.p.c. niedopuszczalna z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą od 10.000 złotych. Natomiast od zawartego w wyroku postanowienia o odrzuceniu apelacji co do zadośćuczynienia w kwocie 40.000 złotych przysługiwało zażalenie, które zgodnie z art. 394 § 2 w związku z art. 394¹ § 3 powinno być wniesione w terminie tygodniowym od doręczenia stronie postanowienia. W niniejszym przypadku doręczenie do nastąpiło w dniu 12 kwietnia 2010 r., a skargę kasacyjną złożono w dniu 9 czerwca 2010 r. Gdyby zatem traktować skargę kasacyjną jako zażalenie na tę część wyroku, byłoby ono spóźnione. W tej sytuacji z mocy art. 398⁶ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia. Motywując swoje stanowisko w sprawie zarzucił, iż w myśl art. 354 k.p.c. prawidłową formą orzeczenia w kwestiach formalnych jest postanowienie. Skoro jednak w niniejszej sprawie orzeczenie o odrzuceniu apelacji zostało zamieszczone w wyroku, powód dostosował środek zaskarżenia do tej formy rozstrzygnięcia i do uzyskanego od Sądu drugiej instancji pouczenia doręzonego wraz z wyrokiem i jego uzasadnieniem. Strona nie może zaś ponosić konsekwencji nieprawidłowych działań sądów. Wprawdzie o przysługującym środku zaskarżenia decyduje nie forma lecz treść rozstrzygnięcia sądowego, jednakże w niniejsze sprawie orzeczenie o odrzuceniu apelacji w części dotyczącej zadośćuczynienia zapadło po merytorycznym rozpoznaniu zarzutów apelacyjnych, o czym świadczy treść uzasadnienia wyroku i udzielone powodowi pouczenie o przysługującym mu prawie wniesienia skargi kasacyjnej. Wbrew redakcji sentencji wyroku zawarte w nim rozstrzygnięcie o tym żądaniu powoda było w rzeczywistości oddaleniem apelacji. Wadliwie konstruując sentencję wyroku Sąd Okręgowy pozbawił żalącego się możliwości wniesienia skargi kasacyjnej od orzeczenia

dotyczącego odszkodowania w kwocie 8.845,90 złotych z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Inicjując rozważania w niniejszej sprawie wypada przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym w judykaturze stanowiskiem, w świetle art. 316 k.p.c. oraz art. 354 k.p.c. orzeczenia wydawane w postępowaniu procesowym podzielono na wyroki i postanowienia, przy czym ta pierwsza forma orzeczeń przewidziana jest dla rozstrzygnięć o istocie sporu, a druga – dla wszystkich innych rozstrzygnięć, zaś w sentencji wyroku zasadniczo można zamieszczać postanowienia tylko w przedmiocie kosztów postępowania i nadania rygoru natychmiastowej wykonalności. Wszelkie inne postanowienia, a więc na przykład w kwestii odrzucenia pozwu, czy częściowego umorzenia postępowania, choćby wydane w tej samej dacie co wyrok, powinny przybrać formę odrębnych postanowień (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1995 r., III CZP 138/95, OSNC 1996 nr 2, poz. 20). Do takiego też podziału orzeczeń wydawanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym ustawodawca dostosował w art. 367 § 1 k.p.c. i art. 394 k.p.c. system środków odwoławczych, zaś w przypadku orzeczeń wydanych w postępowaniu drugoinstancyjnym odmiennie uregulował ich zaskarżalność w art. 398¹ k.p.c. i art. 394¹ k.p.c.

Rację ma żalący się cytując poglądy judykatury i zauważając, że o rodzaju przysługującego stronie środka zaskarżenia decyduje nie forma wydanego orzeczenia lecz jego treść, stąd też nawet gdy rozstrzygnięcie o odrzuceniu pozwu czy apelacji przybrało formę wyroku, w rzeczywistości jest ono postanowieniem zaskarżalnym w drodze zażalenia. Dotyczy to także sytuacji, gdy tego rodzaju rozstrzygnięcie zamieszczono w wyroku obok rozstrzygnięcia co do istoty sporu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 1966 r., III CR 213/66, OSPiKA 1967 nr 9, poz. 236; uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 26 lutego 1968 r., II CZP 44/67, OSNC 1968 nr 8 – 9, poz. 130; uchwały z dnia 15 maja 1970 r., III CZP 9/70, OSNC 1970 nr 10, poz. 184 i z dnia 11 października 1995 r., III CZP 138/05). Jeśli

strona dostosuje środek zaskarżenia do zastosowanej przez sąd formy orzeczenia i zamiast zażalenia na zawarte w wyroku postanowienie złoży apelację czy skargę kasacyjną, środek ten powinien być traktowany jako zażalenie i nie podlega on odrzuceniu z uwagi na niezachowanie terminu z art. 394 § 2 k.p.c. (uchwała połączonych Izb: Izby Cywilnej oraz Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1972 r., III CZP 27/71, OSNC 1073 nr 1, poz. 1; wyrok z dnia 19 września 2002 r., II CKN 1090/00, OSNC 2003 nr 12, poz. 166 i postanowienie z dnia 8 marca 2004 r., I PZ 8/04, OSNP 2005 nr 1, poz. 9). Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy postępowanie strony skarżącej jest konsekwencją mylnego pouczenia co do sposobu i terminu zaskarżenia orzeczenia, udzielonego przez sąd i to również w przypadku reprezentowania strony przez profesjonalnego pełnomocnika (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2009 r., IV CZ 86/09, niepublikowane).

Przenosząc powyższe rozważania na płaszczyznę niniejszego sporu należy stwierdzić, że chociaż powód wniósł formalnie jeden środek zaskarżenia od całego wyroku Sądu drugiej instancji, to pismo nazwane przez niego skargą kasacyjną zawiera – obok tego właśnie środka zaskarżenia, dotyczącego rozstrzygnięcia o oddaleniu apelacji - także zażalenie na zamieszczone w wyroku postanowienie o częściowym odrzuceniu apelacji. Tymczasem Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem orzekł jedynie o odrzuceniu skargi kasacyjnej powoda, chociaż w uzasadnieniu wskazał na możliwość wniesienia zażalenia od wyroku w części dotyczącej odrzucenia apelacji. Przyjął jednak, iż z uwagi na uchybienie terminu do wniesienia tego ostatniego środka zaskarżenia, ta część skargi kasacyjnej nie powinna być w ogóle traktowana jako zażalenie. Tymczasem o zakwalifikowaniu środka zaskarżenia jako skargi kasacyjnej lub zażalenia przesądza treść orzeczenia, jakiego on dotyczy, zaś uchybienie terminu do jego wniesienia może ewentualnie implikować odrzucenie tegoż środka zaskarżenia. Przedmiotowe postanowienie, nieuwzględniające dwoistości wniesionego przez powoda środka zaskarżenia i zawężające tenże środek tylko do skargi kasacyjnej od części wyroku rozstrzygającej o oddaleniu apelacji i odmawiające pozostałej części skargi

charakteru jakiegokolwiek środka zaskarżenia, zapadło więc z naruszeniem art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398¹ k.p.c. oraz art. 394¹ k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.